

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt torsdag den 26. februar 2015

Sag 230/2014

Journalist Niels Northrup og DR (advokat Tyge Trier) kærer Østre Landsrets kendelse om navneforbud i sagen

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Lars Henriksen)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Retten i Lyngby den 25. juni 2014 og af Østre Landsrets 10. afdeling den 22. august 2014.

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Vibeke Rønne, Hanne Schmidt og Oliver Talevski.

Påstande

De kærende, journalist Niels Northrup og DR, har nedlagt påstand om, at Retten i Lyngbys kendelse stadfæstes.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om, at Retten i Lyngbys kendelse stadfæstes.

T har nedlagt påstand om, at Østre Landsrets kendelse stadfæstes.

Sagsfremstilling

Advokat T blev i april 2012 sigtet for medvirken til groft skyldnersvig begået sammen med A og B. T nægtede sig skyldig.

Efter anmodning fra T afsagde Retten i Lyngby den 7. maj 2012 kendelse om navneforbud vedrørende T. Anklagemyndigheden havde tilsluttet sig anmodningen.

Retten i Lyngby afsagde den 21. maj 2012 endvidere kendelse om navneforbud vedrørende medtiltalte A. Dette navneforbud blev ophævet ved Retten i Lyngbys kendelse af 20. september 2013. Byrettens kendelse blev køret til Østre Landsret og stadfæstet den 10. oktober 2013.

Tiltale i sagen blev rejst ved anklageskrift af 2. april 2014.

Efter anmodning fra DR og Ritzaus Bureau afsagde Retten i Lyngby den 25. juni 2014 kendelse om ophævelse af navneforbuddet vedrørende T. I kendelsen hedder det bl.a.:

”Der er nu ved anklageskrift af 2. april 2014 rejst tiltalte mod blandt andre T for skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed jf. forhold 2 og 4a og 8 samt yderligere tiltale for overtrædelse af straffelovens § 158, stk. 1, jf. § 23. Sagen angår samlede beløbsværdier til omkring 100.000.000 kr.

Navneforbuddet for A er tidligere blevet ophævet.

Når henses til principperne, der fremgår af retsplejelovens § 31, stk. 3, må det ud over den angivne alvorlige kriminalitet tages i betragtning, at tiltalte, såfremt han findes skyldig – har udført handlingerne i sin egenskab af advokat, og som sådan indtager en særlig samfundsmæssig stilling. Det kan ikke tillægges nogen selvstændig betydning, at tiltalte tidligere har været medlem af byrådet i X-by og har været viceborgmester.

Der foreligger ikke særlige forhold af personlig karakter, der gør ophævelse af navneforbuddet særligt belastende for tiltalte T. Derfor tages påstanden om ophævelse af navneforbuddet til følge...”

T kærede afgørelsen til Østre Landsret, der ved kendelse af 22. juli 2014 ændrede byrettens afgørelse. I kendelsen hedder det bl.a.:

”Ved afgørelsen af, om det nedlagte navneforbud skal opretholdes, må der efter ordlyden af retsplejelovens § 31 og forarbejderne hertil foretages en samlet vurdering, hvor

tiltaltes interesse i navneforbud vejes op mod den offentlige interesse i at kunne få oplyst tiltaltes identitet.

Der er i sagen rejst tiltale for økonomisk kriminalitet vedrørende et samlet beløb på omkring 97 mio. kr. Tiltalte fremstår efter anklageskriftet ikke som en af hovedmændene i sagen.

Efter det fremkomne har tiltalte ikke tidligere været nævnt i offentligt tilgængelige medier vedrørende tiltalen i sagen. På baggrund af det oplyste i kæresvarskriftet lægger landsretten til grund, at hovedforhandling endnu ikke er indledt ved byretten.

Tiltalte er advokat, og en ophævelse af navneforbuddet, i hvert fald inden hovedforhandlingens påbegyndelse, må antages at kunne få en sådan betydelig negativ indflydelse på hans erhvervsituation, at det vil udsætte ham for en unødvendig krænkelse, jf. retsplejelovens § 31, stk. 1, nr. 2. Landsretten finder ikke, at hensynet til lovovertrædelsens grovhed og samfundsmæssige betydning, jf. lovens § 31, stk. 3, kan føre til et andet resultat...”

Hovedforhandlingen i sagen er berammet med start den 27. februar 2015 og forventes afsluttet medio september 2015. Sagen er berammet over 21 retsdage.

Parternes synspunkter

Journalist Niels Northrup har navnlig anført, at der ved afgørelsen af, om der skal nedlægges navneforbud, må tages hensyn til lovovertrædelsens grovhed og sagens samfundsmæssige betydning. Endvidere må det tillægges vægt, om den tiltalte har indtaget en stilling, som i forhold til offentligheden er særlig betroet. Heroverfor står hensynet til den krænkelse, som offentlig omtale kan antages at indebære.

Det taler for ophævelse af navneforbuddet, at der er tale om økonomisk kriminalitet for mere end 90 mio. kr., ligesom T er advokat og dermed har indtaget en særlig betroet stilling i samfundet.

Det strider mod lovgivers vilje, at landsretten har tillagt det afgørende vægt, at T er advokat, og at offentlighed om sagen derfor vil være ekstra belastende. Såfremt landsrettens præmis vinder indpas, vil resultatet være, at netop personer med betroede stillinger i særlig grad kan påberåbe sig unødigt krænkelse og dermed undgå presseomtale, til trods for at netop disse sager er yderst relevante og væsentlige for offentligheden.

DR har navnlig anført, at efterforskningen i sagen er afsluttet, og at der er rejst tiltale for skyldnersvig for op mod 100 mio. kr. Når henses til kriminalitetens art og beløbenes størrelse, er der tale om en sag om særdeles alvorlig økonomisk kriminalitet, som dermed er af samfundsmæssig betydning.

Ts erhvervmæssige aktiviteter som advokat i forbindelse med sagen har været genstand for omfattende medieomtale gennem flere år. Den skadevirkning, der måtte være for T, er således allerede indtrådt.

Der er tale om relevant og nødvendig journalistisk opfølgning på tidligere artikler og forbrugerprogrammer angående de medtaltets kontroversielle forretningsmetoder og adfærd, hvilket T ifølge både sigtelse og tiltale har medvirket til som advokat. Formålet med DR's mediedækning er ikke at krænke eller udstille T.

En advokat indtager en særlig betroet stilling i samfundet. Omtalen i medierne af T som advokat og ledende X-by-politiker må anses for relevant og saglig, da de påsigtede forhold netop blev begået som led i hans hverv som advokat. Anklagerne og det faktum, at T var advokat for medtaltte A, påviser netop, at han udførte handlingerne som led i en betroet stilling.

Der foreligger ikke særlige personlige forhold eller helbredsmæssige grunde, der taler imod en ophævelse af navneforbuddet. Hertil kommer, at landsretten har afgjort, at navneforbuddet for medtaltte A skulle ophæves.

Anklagemyndigheden har navnlig anført, at det følger af forarbejderne til retsplejelovens § 31 og retspraksis herom, at afgørelsen af, om der skal nedlægges navneforbud, beror på en konkret afvejning af den enkeltes interesse i at få nedlagt et navneforbud over for det offentliges interesse i at kunne få oplyst den pågældendes identitet.

Ved denne afvejning synes der i praksis at blive lagt vægt på sigtelsens grovhed, sagens samfundsmæssige betydning, den sigtedes placering i samfundet samt om efterforskningen befinder sig på et tidligt stadie, eller om der er tale om en færdigefterforsket sag, hvor tiltale er rejst eller er nært forestående.

I den foreliggende sag taler det for, at der ikke nedlægges navneforbud, at der er tale om økonomisk kriminalitet vedrørende meget store beløbsværdier, at T har foretaget handlingerne i sin egenskab af advokat, og at hovedforhandlingens påbegyndelse er meget nært forestående.

T har navnlig anført, at DR's interesse i sagen synes centreret om det forhold, at han er advokat og tidligere viceborgmester i X-by Kommune. Ingen af de rejste tiltalepunkter relaterer sig til den omtale, der har været af ham i tidligere tv-udsendelser, der angik udlejningsprojekter rettet mod unge.

Det vil udgøre en unødigt krænkelse at ophæve navneforbuddet, da en omtale af hans navn forud for hovedforhandlingen vil være ødelæggende for hans advokatvirksomhed og dermed for hans forsørgelsesgrundlag. Han har ikke tidligere været omtalt i medierne i forbindelse med de af anklageskriftet omfattede forhold, ligesom han ikke selv har rettet henvendelse til medierne vedrørende sagen.

Lovovertrædelsens grovhed kan ikke tillægges afgørende betydning, idet han ikke har haft hovedmandens rolle eller udbytte i sagen, ligesom man må stille spørgsmålstegn ved opgørelsen af sagens værdi i anklageskriftet.

Bortset fra en mindre tiltale vedrørende medvirken til falsk forklaring, er staten ikke forurettet i sagen, og sagen kan derfor ikke antages at være af samfundsmæssig betydning. Hertil kommer, at navneforbuddet vedrørende sagens hovedmand er ophævet i efteråret 2013, uden at dette har ført til særlig medieomtale af sagen. Navneforbuddet er i øvrigt på ingen måde en hindring for enhver relevant omtale af sagen. Det bør i den forbindelse tillægges vægt, at mediernes interesse i at omtale ham er begrundet i usaglige forhold, nemlig at omtale en "kendt person".

Kriteriet "særligt betroet i forhold til offentligheden" må forudsætte, at den påsigtede kriminalitet er udført i forbindelse med et sådant betroet hverv. Det forhold, at man er advokat, kan ikke i sig selv føre til, at man fremstår særligt betroet i forhold til offentligheden, og der er tale om forhold, der udgør almindelige privatretlige advokatforretninger foretaget på begæring af private i forhold til andre private.

Ud fra en samlet vurdering af de i retsplejelovens § 31 omtalte hensyn bør navneforbuddet således opretholdes i hvert fald indtil hovedforhandlingens påbegyndelse, hvor både forsvarer og anklager løbende kommer til orde, og man derved sikrer en saglig dækning af sagen.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår, om der er grundlag for at ophæve navneforbuddet for en tiltalt i en straffesag om skyldnersvig mv.

Ifølge retsplejelovens § 31, stk. 1, nr. 2, kan retten i straffesager forbyde, at der sker offentlig gengivelse af navn, stilling eller bopæl for sigtede (tiltalte), eller at den pågældendes identitet på anden måde offentliggøres (navneforbud), når offentlig gengivelse vil udsætte nogen for unødvendig krænkelse. Ifølge § 31, stk. 3, skal retten ved afgørelsen om navneforbud tage hensyn til lovovertrædelsens grovhed og samfundsmæssige betydning. Det taler endvidere mod nedlæggelse af navneforbud, såfremt sigtede (tiltalte) har indtaget en stilling, som i forhold til offentligheden er særligt betroet.

I den foreliggende sag er der ved anklageskrift af 2. april 2014 rejst tiltale mod T i tre forhold vedrørende skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed med hensyn til beløb, der samlet udgør ca. 95 mio. kr. Forholdene er ifølge anklageskriftet begået sammen med medtiltalte A og til dels medtiltalte B. Tiltalen mod T omfatter tillige medvirken til falsk forklaring. T er advokat, og de handlinger, der er rejst tiltale for, er efter det oplyste begået i forbindelse med hans advokatvirksomhed.

Et navneforbud vedrørende medtiltalte A blev ophævet ved Østre Landsrets kendelse af 10. oktober 2013. Hovedforhandling i sagen er efter det oplyste berammet i perioden fra den 27. februar 2015 til september 2015.

Højesteret tiltræder under de anførte omstændigheder, at byretten ophævede navneforbuddet, og stadfæster derfor byrettens kendelse.

Thi bestemmes:

Retten i Lyngbys kendelse om ophævelse af navneforbuddet vedrørende T stadfæstes.